

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія бухгалтерського обліку

повна назва навчальної дисципліни

для підготовки
студентів ступеня
вищої освіти

бакалавр

молодший бакалавр,
бакалавр чи магістр

року набору

2020

галузі знань

07 Управління та адміністрування

шифр і назва галузі знань

спеціальності

071 Облік і оподаткування

шифр і найменування спеціальності

освітня програма

Облік і оподаткування

назва освітньої програми

академічні групи

О-20

шифри академічних груп

статус дисципліни

обов'язкова

Харків, 2021 рік

Розробник:

Семенець Аліна Олександрівна,
професор кафедри міжнародного бізнесу,
фінансів та обліку, доктор економічних наук,
доцент

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю, науковий
ступінь, вчене звання повністю

Гарант освітньої програми

Нагорна Ірина Володимирівна,
старший викладач кафедри міжнародного
бізнесу, фінансів та обліку, кандидат
економічних наук

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю, науковий
ступінь, вчене звання повністю

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
міжнародного бізнесу, фінансів та обліку

назва кафедри

Програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної комісії інституту,
протокол від 17.05.2021 р. № 7.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія бухгалтерського обліку» розроблена відповідно до освітньої програми підготовки бакалаврів спеціальності 071 Облік і оподаткування галузі знань 07 Управління та адміністрування.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування загальних та фахових компетентностей щодо історії бухгалтерського обліку та його ролі на різних етапах розвитку суспільства.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є історичні аспекти становлення та розвитку бухгалтерського обліку.

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни ґрунтуються на знаннях навчальних дисциплін: «Філософія», «Економічна теорія» та є основою для подальшого засвоєння навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік».

Мова викладання – українська.

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, бути критичним та самокритичним.

ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 4 Здатність працювати автономно.

ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

фахових компетентностей:

ФК 1. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.

ФК 3. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

ФК 11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

програмних результатів навчання:

ПРН 1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПРН 3. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

ПРН 5. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.

ПРН 21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Історія бухгалтерського обліку як об'єкт вивчення

Передумови виникнення обліку. Періодизація історичного розвитку бухгалтерського обліку. Суть еволюції бухгалтерської думки. Основні етапи розвитку бухгалтерського обліку. Бухгалтерський облік як частина інформаційної облікової системи суспільства. Етапи розвитку методології бухгалтерського обліку.

Тема 2. Формування бухгалтерського обліку як науки

Економічні та соціальні причини «епохи застою» та початку активізації облікової практики. Внесок країн Європи в зародження і становлення бухгалтерського обліку як науки. Новий етап розвитку обліку в Італії. Облікові теорії. Поняття облікових теорій, їх функції.

Тема 3. Формування бухгалтерських шкіл в Європі та США

Становлення французької школи бухгалтерського обліку. Розвиток ідей синтетичного і аналітичного обліку. Становлення німецької школи бухгалтерського обліку. Започаткування теорій балансоведення і калькулювання. Позитивізм в обліку: англomовний світ. Розвиток бухгалтерського обліку в XX ст. в Європі та США. Бухгалтерський облік у Франції: економічний і юридичний напрямки.

Тема 4. Історія становлення базових категорій і форм бухгалтерського обліку

Підходи до визначення методу бухгалтерського обліку. Теорії подвійного відображення фактів господарської діяльності. Еволюція окремих категорій обліку (рахунки, план рахунків, інвентаризація, калькуляція, оцінка, бухгалтерський баланс). Сутність поняття «форма бухгалтерського обліку». Форми ведення бухгалтерського обліку: еволюційний аспект. Сучасні форми бухгалтерського обліку в Україні. Визнання оцінки світовими бухгалтерськими школами.

Тема 5. Виникнення та розвиток бухгалтерського обліку на території України

Витоки господарського обліку на українських землях у праісторичні часи. Облік за часів Київської Русі та Галицько-Волинського князівства. Бухгалтерський облік на українських землях у період Середньовіччя. Розвиток обліку на Галичині у XVIII—XIX ст. Вплив російської облікової школи на український облік після Жовтневого перевороту та у період нової економічної політики (НЕП). Бухгалтерський облік та контроль в Україні на поч. XX ст. Вітчизняний облік у радянський період.

Тема 6. Сучасний бухгалтерський облік в Україні: проблеми та перспективи

Реформування національної системи бухгалтерського обліку. Становлення сучасної системи бухгалтерського обліку в Україні. Еволюція

автоматизації бухгалтерського обліку. Сучасні напрями розвитку обліку та його термінологія. Історичні аспекти розвитку міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Організація діяльності Комітету з МСБО. Процес розробки МСБО.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Обсяги та структура навчальної дисципліни за навчальними роками

Форма навчання	Вид навчальних занять	Навчальні роки							
		2020/2021		2021/2022		2022/2023		2023/2024	
		Осінь	Весна	Осінь	Весна	Осінь	Весна	Осінь	Весна
Денна повна	Лекційні заняття			28					
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття			28					
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів			124					
	Усього годин			180					
Денна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна повна	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								

4.2. Структура навчальної дисципліни за формами навчання

Теми дисципліни	Обсяг у годинах																							
	денна форма												заочна форма											
	повна						скорочена						повна						скорочена					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС
Тема 1. Історія бухгалтерського обліку як об'єкт вивчення	20	4		4		12																		
Тема 2. Формування бухгалтерського обліку як науки	12	2		2		8																		
Тема 3. Формування бухгалтерських шкіл в Європі та США	20	4		4		12																		
Тема 4. Історія становлення базових категорій і форм бухгалтерського обліку	24	6		6		12																		
Тема 5. Виникнення та розвиток бухгалтерського обліку на території України	24	6		6		12																		
Тема 6. Сучасний бухгалтерський облік в Україні: проблеми та перспективи	24	6		6		12																		
Усього годин / кредитів ECTS	180/6	28		28		124																		

Навчальні матеріали з освітнього компоненту доступні на Порталі навчальних ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу інституту: <http://beta-edu.htei.kh.ua/moodle/course/view.php?id=5179>.

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Історія бухгалтерського обліку як об'єкт вивчення

1. Передумови виникнення обліку.
2. Етапи розвитку методології бухгалтерського обліку.

Тема 2. Формування бухгалтерського обліку як науки

1. Облікові теорії. Поняття облікових теорій, їх функції.

Тема 3. Формування бухгалтерських шкіл в Європі та США

1. Бухгалтерський облік у Франції: економічний і юридичний напрямки.

Тема 4. Історія становлення базових категорій і форм бухгалтерського обліку

1. Сучасні форми бухгалтерського обліку в Україні.
2. Визнання оцінки світовими бухгалтерськими школами.

Тема 5. Виникнення та розвиток бухгалтерського обліку на території України

1. Бухгалтерський облік та контроль в Україні на початку ХХ ст.

Тема 6. Сучасний бухгалтерський облік в Україні: проблеми та перспективи

1. Історичні аспекти розвитку міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Зміст, порядок виконання та критерії оцінювання самостійної роботи студентів наведено на Порталі навчальних ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу інституту: денної форми навчання – <http://beta-edu.htei.kh.ua/moodle/course/view.php?id=5179>.

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Не передбачено навчальним планом

7. ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються наступні форми оцінювання та схема розподілу балів:

№	Рейтингові оцінки	Макс. бали за формами навчання	
		денна	заочна
1	Поточний контроль	60	
1.1	<i>Тема 1</i>		
	Виконання практичного завдання	3	
	Тестування на Порталі	7	
1.2	<i>Тема 2</i>		
	Виконання практичного завдання	3	
	Тестування на Порталі	7	
1.3	<i>Тема 3</i>		
	Виконання практичного завдання	3	
	Тестування на Порталі	7	
1.4	<i>Тема 4</i>		
	Виконання практичного завдання	3	
	Тестування на Порталі	7	
1.5	<i>Тема 5</i>		
	Виконання практичного завдання	3	
	Тестування на Порталі	7	
1.6	<i>Тема 6</i>		
	Виконання практичного завдання	3	
	Тестування на Порталі	7	
2	Підсумковий семестровий контроль (письмова екзаменаційна робота)	40	
2.1	Завдання на оцінювання теоретичних знань (комп'ютерне тестування)	10	
2.2	Завдання на оцінювання практичних навичок (розрахунково-аналітичне або ситуаційне завдання)	15	
2.3	Завдання на оцінювання професійних вмінь (розрахунково-аналітичне або ситуаційне, або творче завдання)	15	
3	Оцінка з дисципліни	100	

Під час організації освітнього процесу на Порталі використовуються наступні елементи:

- виконання практичних завдань: елемент «Завдання»;
- тестування: елемент «Тест».

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-баловою шкалою та шкалою ЄКТС. Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 36 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

8.1. Основні джерела інформації

1. Городянська Л. В. Історія бухгалтерського обліку : навчальний посібник / Л. В. Городянська, Н. М. Нечай. – Київ : КНЕУ, 2014. – 127 с.
2. Остап'юк М. Я. Історія бухгалтерського обліку : навчальний посібник / М. Я. Остап'юк, М. Р. Лучко, Й. Я. Даньків. – Київ : Знання, 2009. – 278 с.
3. Соколов Я. В. История бухгалтерского учета : учебное пособие / Я. В. Соколов, В. Я. Соколов. – Москва : Финансы и статистика, 2006. – 228 с.

8.2. Додаткові джерела інформації

4. Бутинець Ф. Ф. Історія бухгалтерського обліку : навчальний посібник / Ф. Ф. Бутинець. – Житомир : Рута, 2008. – 512 с.
5. Голов С. Підготовка і подання фінансової звітності згідно з міжнародними стандартами бухгалтерського обліку / С. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. – 2017. – № 2. – С. 7-18.